

V. Aiud, 27 Noembrie 1929.

No. 48.

Amicul Şcoalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului şcolar, al Comitetului şcolar judeţean
şi al Asociaţiei învăţătorilor din judeţul Alba.

Apare săptămânal cu excepţia lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIŞIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Erezu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar,
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghlea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele şcolare şi
partic. 180 lei. Redacţia şi Administraţia la Aiud, strada Unirii 46.

Revendicările învăţătorilor.

În repeţite rânduri s'a scris în această revistă, că învăţătorii nu au de revendicat numai drepturi de natură materială ci şi morală, şi încă gândind mai adânc câştigând partea morală, ce a materială vine dela sine ori mai uşor decât invers. Iară şi nu se poate defini în loturi, lupla pentru revendicări morale şi materiale.

Cu cât înaintăm în timp rezultatul favorabil pentru sporirea forţei materiale, spus cu un cuvânt, ridicarea salariului se depărtează, posibilităţile se întunecă şi o luptă purtată zadarnic face desiluzii. Astăzi deşi am întâmpina la corifeii politici multă bunăvoinţă (să ne gândim numai la d. ministru Mihalaché) totuşi finanţele ţării stau aşa încât se închee gestiunea cu un apreciabil deficit în jurul unui miliard. Bugetul de pe anul viitor să leagă greu, ministri departamentelor protestează împotriva celui de finanţe care lae mereu la capitalul cheltuelilor. Nimeni nu voieşte să fie sacrificat nici la salarii nici la materiale. Şi când asistăm la farfara asta să venim şi noi să cerem sporiri înseamnă pentru unii să pui tichia de mărgaritar pe capul chelului. Ma-

car gândească ori și cine: profesorul de școală normală cu 14—15 mii lei lunăr își trimite elevul în voia Domnului cu 2800 lunar! Sunt elevi de liceu, cari plătesc suma aceeași la o gazdă mai bunișoara, care nul îmbracă.

Astăzi putem să ne încheem socolilele. Am luptat cum am luptat. N'am văzut pe parlamentarii învățători în linia de luptă. Și-au încasat diurna regulat și au regulat metodic alte trebușoare ale lor, cuvintele înflăcărate dela adunări s'au topit în văpaia focului de pae. Cineva în paginile acestei reviste i-a numit deadreptul trădătorii învățătorilor.

Conducerile de asociații au înaintat cereri și proteste efemere, cari au avut rezultatul nul pe care îl vedem, în scimb am văzut conducători ajunși latifundiar de pe urma votului ce l'au primit dela învățători.

Unde stă secretul nereușitei?

Toma Cocișiu.

IULIAN ANGHEL.

Vuetul prăbușirii de pe înălțimea satului Cricău, ne-a mișcat sufletele cu fiori-i de jale. La aceasta atingere a noastă, privind în sus spre înălțimile, ce aureolează fruntea celuice ș-a făcut bine călătoria, vedem că cecece a căzut, n'a coborât pe celce s'a înălțat.

Apostolatul învățătorului, tinzind la educarea națiunei lui, entitate indispensabilă a omenirei, pentru împăcarea realității, cu idealul vecinic al solidarizării lui cu eternitatea, ne spune că luminătorii adevărați trăesc și'n lumina acelora, pe cari ei i-au luminat. Găsim această revelație în lumea lăuntrică a visurilor noastre, mai tare decât logica materială.

Luminați de acest gând, noi învățătorii, cu deosebire cei din două ere cari pe lângă munca în libertate, am cunoscut și una în robie, când palpitațiile instinctului de conservare a neamului, ca și acelea ale unui mare rost al vieții, erau mai viu simțite, ne aducem cu evlavie aminte de colegul nostru iubit Iulian Anchel și rugăm pe bunul Dumnezeu, propovăduit și mărit de el, în 37 ani de apostolat, să așeze sufletul lui, cu care s'a depărtat dintre noi, în împărăția sa cerească, iar familiei îndurerate să-iaducă mângăierea creștinească.

Asociația învățătorilor din județul Alba.

Președinte: *Alexandru Duvlea.*

Spicuri din reviste.

În „Buletinul” asociației învățătorilor din jud. Bălți de pe Septembrie—Octombrie a. c. am cetit următoarea propunere interesantă și originală :

În dorința de bine general al învățământului primar, în dorința de a se face o cât mai mare apropiere sufletească între învățători și organele de control, în dorința de a nu obijdui pe nimeni și de-a îndepărta politica și în special în dorința și necesitatea realizării unor economii însemnate fac următoarea propunere :

Actualii subrevizori școlari să fie cu totul desființați și acest post să nu mai existe în învățământul primar.

Prin aceasta s'ar realiza o însemnată reducere de posturi în organele de control și deci s'ar putea face o însemnată economie din care fonduri s'ar putea face față altor nevoi ale școlăii.

În locul acestor subrevizori de control, întrucât de control nu ne putem dispensa, să se organizeze imediat **„Vizitele colegiale”**.

În acest scop revizoratul școlar sau chiar inspectoratul respectiv, ar face tabloul tuturor institutorilor sau învățătorilor de gradul I. din oraș și întregul județ. După felul cum se procedează în armată (cu numirea ofițerilor de rond) s'ar face ordine confidențiale pentru fiecare institutor, ca în timp de o săptămână să viziteze școlile și învățătorii din comune sau chiar regiunea X. . . (de recomandat regiunea cercului cultural).

Acești vizitatori vor face referate de cele constatate în special va da îndrumările și toate sfaturile convenite în toate direcțiile ținând chiar și lecții ca model.

Timpul cât lipsește de la școală învățătorul care face vizita directorul școlăii sau colegii i vor face suplinirea la catedră.

Prin aceasta statul n'ar mai plăti pe suplinitor și n'ar mai plăti leafă subrevizorilor—rămânând să suporte **transportul** pe timpul vizitei (dacă prefecturile sau pretoratele n'ar putea să le îlesnească transportul).

În acest fel am ajunge la **o rotație a vizitelor colegiale**.

Învățătorii de la școli neputând ști de cine și când vor fi vizitați în mod indirect avem un control mai serios și cu rezultate mult mai bune — Pofta și goana după **titluri** va dispărea și cu ea și **„dihonia”** ura, cliveturile dintre colegi, — iar spiritul de armonie colegială va fi mai puternic. Deasemenea se va realiza și o mare economie și în fine și politica ar dispărea din școlă noastră primară.

În felul aceasta s'ar face școală din dragoste, din convingere și din sfătuire camaraderească.

Să nu se uite că tot ce este impus nu este primit și cu cât presiunea este mai mare cu atât și **contraefectul** va fi mai mare și mai periculos.

O încercare în felul acesta se impune și rezultatele ne vor convinge de sfântul adevăr.—

Așteptăm.—

Const. I. Eremia
Institutor — Bălți.

CRONICĂ.

Ideile moderne de educație.

(După o revistă din Copenhaga).

1. Scopul principal al oricărei educații trebuie să fie de a deprinde pe copil, să se conducă singur.

2. Educația trebuie deci înainte de toate să recunoască și să respecte individualitatea copilului.

3. Școala trebuie dar să lasă liberă dezvoltarea gusturilor și a aptitudinilor copilului.

4. Direcția școalei trebuie făcută de copii împreună cu dascălii.

5. Spiritul de rivalitate trebuie înlocuit prin nevoia muncii colective.

6. Educația trebuie să fie comună celor două sexe, fiecare reacționând asupra celuilalt, pentru folosul amândurora.

7. Numai în aceste condiții se vor putea ridica generații conștiente în acelaș timp de datoriile lor către societate și omnire și de valoarea individuală a fiecăruia.

(Bul. asoc. inv Bălți)

C. I. E.

Să nu se mai plângă funcționarii de leafă.

Un înalt funcționar al Statului — spun cei cari o știu aceasta — primește lunar *numai 370.000 lei*, zi, trei sute șaptezeci mii de lei, ceea ce se vine pe zi 12.300 lei. Și noi plângem că n'avem bani să ne plătim funcționarii. Oare ce treabă face acel funcționar de i se aruncă banii cu lopata, pe când altul nu primește nici pentru o coajă de pâne neagră. Și nu e singurul caz. Câți indivizi cu titluri înalte n'au nici un rost în țara aceasta și se plătesc cu sume oribile, pe când amărâțul funcționar care lucrează, care produce, moare de foame în strictul înțeles al cuvântului.

Lefile jandarmilor.

Sergent instructor: 4000 lei lunar; plutonierul: 5200; plutonierul major: 6300; gradații din 2 în 2 ani, alții din 3 în 3 și alte avantagii: casă, luminat, încălzit, haine etc. . . . Pregătire: 4 clase primare.

Deși ne bucurăm, că s'a regulat leafa jandarmilor, cari în anumite cazuri își pun viața în primejdie și pentru faptul că trebuie și corpul jandarmilor ridicat din mizeria degradatoare în care se afla până acum, — dar ne gândim oare un dascăl, care trebuie să fie, în interesul neamului și al țării, om cu prestigiu social și căruia i se cere mai mulți ani de școală plus examene de tot soiul — de ce are numai 2900 lei leafă lunară, din care trebuie să-și procure casă, luminat încălzit, haine și tot ce jandarmul primește gratuit?!

După „Școala Bănățeană" din Caransebeș.

Invățământul primar în Italia.

În școlile italiene este lipsă de învățători bărbați. Mestesugul dascălesc se bucură de puțin prestigiu și aici. Invățătorul italian primește o leafă de 470 lire pe lună, la începutul carierei sale, ceea ce face în lei noștri circa 4158 lei. Cunoscând viața scumpă din Italia, suma aceasta este insuficientă pentru a putea trăi din ea. Muncitorii cu palma câștigă mai mult.

Învățătorii italieni se frământă, cerând îmbunătățirea situației lor materiale, mai ales că stăpânirea cere pe lângă orele de școală, cari s'au înmulțit și o intensă muncă în afară de școală.

Recrutarea se face în baza unor examene. S'a cerut ca aprecierea învățătorului să se facă după activitatea sa în clasă.

După cum se vede, nici în alte părți dascălimea nu e mai bine apreciată ca la noi. (După „Vremea școlii" din Iași).

Memoriul asociației generale a învățătorilor.

Asociația generală a învățătorilor din România a întocmit un memoriu pe care l'a înaintat guvernului și parlamentarilor.

Față de situația extrem de nedreaptă, învățătorii cer o imediată îmbunătățire a situației lor materiale.

Conducătorii statului sunt solicitați să rezolve fără nici o întârziere grava problemă a situației materiale a învățătorilor căci dacă nici acum — când învățătorimea a ajuns la limita posibilităților de răbdare și de rezistență — nu se va ține seama

de cea mai dreaptă dintre cauze — consecințe din cele mai triste se pot aștepta pentru școală și deci pentru viitorul națiunii.

Ce cer învățătorii ?

I) Învățătorii să fie încadrați în legea armonizării care trebuie pusă în aplicare imediat astfel :

1. Învățătorii ajutori tip. 4. — lei 175 aur.
2. Învățătorii prov. tip 5 — 200 lei aur.
3. Învățătorii definit. tip. 6 — lei 250 aur.
4. Învățătorii gr. II tip. 7 — lei 300 aur.
5. Învățătorii gr. I tip. 8 — lei 350 aur.

II) Să se aplice acelaș coeficient gradațiilor ca și salariilor de bază, gradația fiind parte integrantă din salariu.

III) Coeficientul de salariu să fie acelaș ca la magistrați și ofițeri.

IV) Să se plătească suplimentul de familie conform legii armonizării.

V) Sporul de 50 la sută să se socotească în zonele eterogote din salariul întreg — salar de bază și accesorii — nu numai din salariul de bază.

VI) Să se acorde și învățătorilor suplimentul de localitate precum și indemnizație pentru deplasări conform art. 16 din statutul funcționarilor și 28 din legea armonizării.

ȘTIRI.

** Comitetele școlare de stat și particulare sunt rugate stăruitor să achite abonamentul la revistă.*

* Salarele de pe luna curentă au fost ordonate și se pot ridica dela percepțiile respective.

* În 30 l. c. se va întruni la Alba-Iulia consiliul județului nostru pentru a desbata bugetul pe anul 1930.

* Dl D. V. Toni, președintele Asociației noastre generale a fost numit de curând inspector general al fundației culturale „Regele Mihai I.” Felicitările noastre.

Posta Redacțiuni.

Dlul **I. H.** inv. în **R. C.** Vă mulțumim pentru elogiile ce ni-le aduceți. Noi vom munci și în viitor pentru ridicarea învă-

țătorimii la treapta ce i se cuvine. Tocmai pentru aceasta și învățătorimea are datoria să ne dea tot sprijinul. Revista vi se trimite.

Cooperativa Invățătorilor din județul Alba.

ad No. 50/1929

Se aduce la cunoștința tuturor membrilor, că adunarea generală extra. ordinară convocată pe ziua de 21 l. c. nu s'a putut ținea din cauza, că nu s'au prezentat membrii în număr suficient. În urmare această adunare s'a amânat pe ziua de 6 Decembrie când se va ține în acelaș loc și pe lângă acelaș program, oricare va fi numărul membrilor.

Aiud, 25 Noembrie 1929.

Președinte, *M. Sasu*

Secretar, *Aug. Ocnean*

Societatea de ajutorare reciprocă în caz de moarte :

No. 7/1929.

Astăzi am expediat tuturor membrilor societății avizele pentru sumele ce mai restează. Rugăm s'ăruiților și pe aceasta cale ca să se achite restanțele fiindcă altfel societatea nu-și poate îndeplini îndatoririle ce și le-au luat la înființare. Credem, că vom fi ascuțați în sfârșit.

Aiud, 25 Noembrie 1929

Președinte, *M. Sasu ;*

Cărți și reviste.

Au apărut în „Biblioteca populară a Asociațiunii următoarele cărți: Povești în versuri de G. Coșbuc; Vorbe de demult de I. N. Dumitrașcu; Flori de pe Câmpie de T. Podariu; Despre Testament de Dr. V. Moldovan; Ingrășatea sau gunoirea pământului de Aurel Cosciuc; Stan Boloran de I. Pop-Reteganul; fiecare număr costă 5 Lei. Calendarul Astei pe anul 1930 de Horia Petra-Petrescu pretul 15 Lei.

**„Cooperativa Învățătorilor din județul Alba“ AIUD.
Librărie, Papetărie și Manufactură.**

Domnule Director Învățător !

Având în vedere începerea anului școlar cu onoare Vă atragem atențiunea asupra secției noastre de librărie, care este cea mai bine asortată cu *toate manualele de învățământ* și rechizitele de școală, — birou și imprimare școlare.

Cumpărând direct dela editurile și fatricile cele mai însemnate, cantități foarte mari de tot soiul de caete, rechizite școlare și de birou, ne aflăm în plăcuta situație de a Vă vinde calități mult superioare, cu prețuri mai eftine ca ori unde.

Nu cumpărați deci de ori unde calități inferioare cu prețuri mari !

Cereți dela noi cu toată încrederea orice articol apărținător secției de librărie și pelângă, că veți fi servit prompt *spriginiți și comerțul Român* și *Instituția care este și a D'Voastră*.

Orice marfă ce nu Vă corespunde o primim înapoi !

La cărți și rechizite școlare cumpărate contra plată sau ramburs, Vă acordăm 10% reducere !

Vă atragem atențiunea în special asupra caetelor noastre, cari au o execuție foarte frumoasă ca exterior, cu copertă groasă și cu foi din hârtie velină, în toate filagele începând cu 6, 8, 10. etc. în toate liniaturile ; dictando, caligrafie, aritmetică și albe cu prețurile începând dela Lei 1, 2, 3 etc.

Iată tabloul sumar al manualelor aflătoare în depozitul nostru :

1. **Abecedare** : Dr. Stroia — Crișan și soții ; Petrescu — Dan ; Stan — Ciorănescu ; Dulfu — Cristescu ; Chelaru — Ghiță ; Nisipeanu.

2. **Cărți de cetire pentru cl. II—VII** : Petrescu — Dan ; Dulfu Chelaru ; Sadoveanu — Stan.

3. **Gramatici** : Petrescu — Dan ; Spulbereanu ; Gărboviceanu — Chelaru.

4. **Aritmetici** : Petrescu — Dan ; Dulfu, Biciulescu ; Spulbereanu.

5. **Geografii** : M. Sasu (Geogr. jud. Alba) ; Petrescu — Dan ; Dulfu — Cristescu ; Costescu — Stoinescu.

La cerere putem servi și cu manuale de alți autori.

Rugându-Vă pentru sprijinul prin Onoratele D'Voastre comande, Vă asigurăm, că le vom efectua spre deplină mulțumire.

Vă salutăm cu toată stima.

Cooperativa Învățătorilor
AIUD.